

ÅPENHETS RAPPORT FOR 2010

ÅPENHETSRAPPORT

Åpenhetsrapport for 2010 - det handler om tillit!	3
Virksomhet - Informasjon om lokale avdelinger, tilknytning til BDO Int., forretningssidé og verdier osv.	4
Organisasjonsform, eierskap og styringsstruktur	5
Etterutdanningspolitikk	8
Kvalitetskontrollsystem	9
Foretak eller konsern av allmenn interesse revidert av BDO	14
Finansiell informasjon - Regnskapsopplysninger som viser omfanget av revisjonsvirksomheten, herunder samlet omsetning fordelt på honorar for revisjon og andre tjenester	16
Godtgjørelse til eierne	17
Erklæring fra styret vedr. BDOs kvalitetssystem og retningslinjer for uavhengighet	17
Erklæring fra styret vedr. BDOs (org. nr. 973 197 460) kvalitetssystem og retningslinjer for uavhengighet	18

Åpenhetsrapport for 2010 - det handler om tillit!

Tillit er i mange sammenhenger representert gjennom åpenhet. Av den grunn er *åpenhet* som begrep svært viktig for BDO og ikke minst for hver enkelt BDO'er, for det er jo tillit vi leverer. Vår rolle i det daglige er å bidra til et velfungerende næringsliv - gjennom nettopp å skape tillit mellom våre kunder og deres interessenter. Denne rapporten har som hovedformål å skape tillit til at vi i BDO er verdige denne viktige rollen i samfunnet.

BDO driver i dag virksomhet i fire forretningsområder; Revisjon, rådgivning, skatt og avgift, samt regnskap og lønn. Våre kvalitetssystemer, som omfatter samtlige forretningsområder, er bygget for å skape sikkerhet om at alle BDOs leveranser er av høy kvalitet. Foruten den rene tillitsskapingen skal kvalitetssystemene sikre etterlevelse av lover og regler, noe som i sum skal sikre vårt gode omdømme.

Åpenhetsrapporten skal gi deg som leser innsikt i hvordan vi i detalj har innrettet oss for å bidra til et velfungerende næringsliv. Det handler om tillit!

Trond-Morten Lindberg

Administrerende direktør

Virksomhet - Informasjon om lokale avdelinger, tilknytning til BDO Int., forretningsidé og verdier osv.

Virksomhet

BDO AS, org.nr. 993 606 650, er en revisjons- og rådgivningsvirksomhet med nærmere 600 ansatte (pr. mars 2010) fordelt på kontorer over hele landet. BDO tilbyr tjenester innen hovedområdene revisjon, rådgivning, skatt og avgift, samt regnskap og lønn. BDOs kunder spenner fra store børs-noterte konsern til mindre familieeide bedrifter. BDOs medarbeidere er økonomer, revisorer og advokater med sterk faglig tyngde og stor breddekunnskap.

Menneskelig fokus

Det er menneskene i organisasjonen som er avgjørende for å lykkes i markedet. Medarbeiderne er BDOs viktigste ressurs. For å sikre topp kvalitet i leveranser, er det utviklet kurs og programmer for kompetanseheving på alle nivåer. BDOs verdigrunnlag er den standard vi setter for oss selv og som våre omgivelser skal kunne måle oss mot. Det skal være styrende for vår adferd så vel innad som utad. Vi ønsker at våre verdier skal være i hodet, og aller helst i hjertet, på hver eneste medarbeider i BDO. Derfor har vi brukt ressurser og tid på å finne et verdigrunnlag som passer for oss og for våre kunder. Vi har bestemt oss for å konsentrere oss om tre enkle grunnleggende kjerneverdier:

- Løsningsorientert
- Entusiastisk
- Verdiskapende

Med en visshet om at vi har de samme grunnleggende verdier, og dermed holdninger, gir vi alle tillit og spillerom til å bidra til videreutviklingen av selskapet. BDO har som mål å etterleve de tre kjerneverdiene, og har tre viktige kundeløfter:

- Vekst gjennom kvalitetssikring
- Engasjement med faglig entusiasme
- Langsiktig og stabilt samarbeid som sikrer og skaper verdier

Tilknytning til BDO International Limited

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale nettverket BDO, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land.

BDO er representert i nærmere 120 land og hadde en samlet omsetning på USD 5,3 mrd i 2010. BDO omfatter ca 47.000 partnere og medarbeidere som globalt arbeider innen revisjon og rådgivning.

BDO kjennetegnes ved "client proximity" og "employer of choice". Vi kaller det nærhet til kunden og en attraktiv arbeidsplass, hvor kundenes behov for de riktige tjenester, og medarbeidernes utvikling og kompetanse, prioriteres.

Økt internasjonalt samarbeid og samhandel mellom kontorene har gitt sterk kompetanseheving og et nettverk med kunder, både internasjonalt og nasjonalt, og oppdrag med spesielle rådgivningsbehov for BDO.

BDO er varemerkenavnet for BDO-nettverket og for hvert enkelt BDO medlemsfirma.

Organisasjonsform, eierskap og styringsstruktur

Organisasjonsform

BDO AS er et revisjonsselskap godkjent i henhold til revisorloven. BDO AS eier datterselskapet BDO Accounting AS. BDO AS samarbeider med BDO Advokater DA, som er definert som et samarbeidende selskap etter revisorlovens § 4-7. BDO AS (org.nr 993 606 650) samarbeider med BDO AS (org.nr 973 197 460), som er definert som et samarbeidende selskap etter revisorlovens § 4-7. Med unntak av punktene vedrørende organisasjonsform og eierskap omfatter denne åpenhetsrapporten også BDO AS org.nr 973 197 460 med mindre dette klart fremgår av teksten

BDO AS er hovedmann i BDO AS Indre selskap der alle aksjonærene i BDO AS deltar som personlig stille deltakere. Selskapsmodellen er praktisk begrunnet. BDO AS kan ikke drive annen virksomhet enn den som drives for BDO AS Indre selskap. BDO AS er eneste medlem av selskapsmøtet, men alle deltakerne har rett til å være tilstede. Forut for hvert selskapsmøte avholdes det partnernemøte som med bindende virkning for BDO AS tar stilling til de saker som skal behandles av selskapsmøtet. Derved sikres partnerne i BDO innflytelse i beslutningsprosessen.

BDOs virksomhet i Norge drives i hovedsak fra de tre selskapene BDO AS, org.nr. 993 606 650 (revisjon og rådgivning), BDO Advokater DA, org.nr. 979 188 765 (skatt og avgift) og BDO Accounting AS, org.nr. 977 051 916 (regnskap og lønn).

BDOs virksomhet i Norge er i sin helhet eiet av partnere. Alle partnere eier like andeler. BDO International Limited har ingen eierandeler i den norske virksomheten. Samtlige partnere utøver virksomhet i BDO. Regnskapsåret til BDO følger kalenderåret.

I tillegg drives det virksomhet under i BDO AS, org.nr. 963 038 054 (tidligere Aasbø Revisjon AS). Samarbeidet ble igangsatt i februar 2011. Aasbø Revisjon AS har avgitt egen åpenhetsrapport som kan finnes på: <http://www.aasborevisjon.no/hXGXCM2dDG0q.4.idium>

Det er også inngått samarbeid med BDO AS, org.nr. 993 606 650 (tidligere Revisjonsfirmaet Møller & Co. AS). Selskapet er definert som et samarbeidende selskap etter revisorlovens § 4-7. Med unntak av punktene vedrørende organisasjonsform og eierskap omfatter denne åpenhetsrapporten også BDO AS org.nr 973 197 460 med mindre dette klart fremgår av teksten.

BDO AS (org.nr 973 197 460) er et revisjonsselskap godkjent i henhold til revisorloven, som i sin helhet er eiet av 5 partnere. Samtlige partnere eier like andeler og er aktive deltakere i virksomheten. Generalforsamlingen i BDO AS (org.nr 973 197 460) fungerer i henhold til aksjeloven, selskapets vedtekter og aksjonæravtale. Styret består av 4 medlemmer etter generalforsamlingens beslutning. BDO AS (org.nr 973 197 460) har daglig leder som er ansatt av selskapets styre. BDO AS (org.nr 973 197 460) er for øvrig innlemmet i BDOs virksomhet, interne rutiner og styringsstruktur via region "Vestfold/ Telemark".

Generalforsamling

Generalforsamlingen i BDO AS fungerer i henhold til aksjeloven, selskapets vedtekter og aksjonæravtale og skal velge BDO AS' styre. Selskapsstyret i BDO AS Indre selskap skal bestå av de samme medlemmer som til enhver tid er valgt som styreleder og styremedlemmer i BDO AS. Selskapsstyret har ansvar for BDOs virksomhet.

Valgkomité

Valgkomitéen velges av generalforsamlingen i BDO AS og skal foreslå medlemmer til styret. Valgkomitéen skal bestå av tre medlemmer og med ett varamedlem. Sammensetningen av valgkomitéen skal reflektere avdelingenes varierende størrelser. Ingen avdeling kan ha mer enn et medlem i valgkomitéen.

Styret

Styrerepresentasjonen skal spres både med hensyn til den enkelte avdelings størrelse og geografi. En avdeling bør ikke ha mer enn én styrerepresentant. Styret må til enhver tid inneholde en totalkompetanse som deltakerne er tjent med. Ansatte skal ha rett til representasjon i styret i henhold til aksjeloven § 6-4.

Styret skal bestå av 5 til 8 medlemmer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. I tillegg kommer ansattes representanter. Styremedlemmene velges for 2 år ad gangen. Styreleder velges av generalforsamlingen. Styret skal selv velge nestleder.

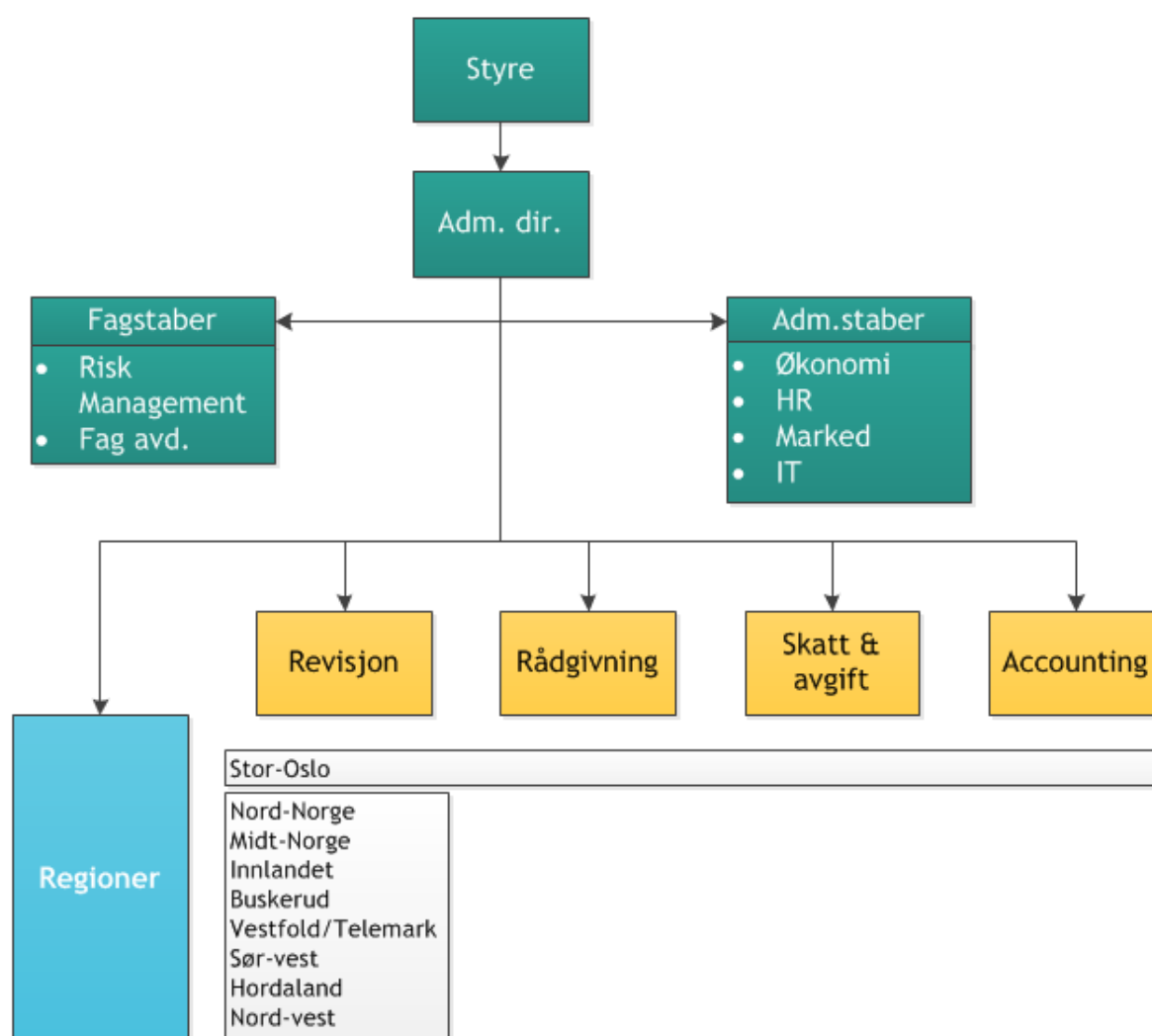
Administrerende direktør

BDO AS skal ha en administrerende direktør som ansettes av styret i BDO AS. Administrerende direktør i BDO AS skal også være administrerende direktør i BDO AS Indre selskap. Administrerende direktørs rolle og ansvar fastsettes i instruks for administrerende direktør.

Ledere av forretningsområdene revisjon, rådgivning, samt skatt og avgift foreslås av administrerende direktør og godkjennes av selskapsstyret.

Administrerende direktør skal samarbeide med avdelingslederne og føre tilsyn med at den daglige drift i avdelingene følger de retningslinjer og planer som gjelder for BDO. Dette gjelder så vel den faglige standard som driften av virksomheten.

Organisering av virksomheten

Inndeling i avdelinger

BDOs virksomhet utøves gjennom særskilte avdelinger som, innenfor gitte rammer som er godkjent av selskapsstyret, skal ha selvråderett og ansvar for egen økonomi. En avdeling kan være et kontor eller en nærmere angitt gruppe kontorer. Selskapsstyret beslutter inndeling i regioner etter forslag fra avdelingslederne. Hver avdeling skal drives i henhold til retningslinjer vedtatt i samråd med administrerende direktør og godkjent av selskapsstyret.

Ledergruppen

Ledergruppen er sammensatt som følger:

- Administrerende direktør
- Ledere fra to avdelingskontorer i Norge
- Ledere for forretningsområdene
- Ledere for Fagstaber

Ledergruppen tar sikte på å avholde møter månedlig, eller oftere ved behov.

Ledergruppen utarbeider BDOs forretningsstrategi og påser at den blir gjennomført. Administrerende direktør og hvert av medlemmene i ledergruppen har også sine spesifikke ansvarsområder når det gjelder driften.

Ledergruppen rapporterer til selskapsstyret og legger frem en oversikt over virksomhetens utvikling og de viktigste målene fremover. Administrerende direktør holder i tillegg en årlig presentasjon for alle ansatte. Dette gir kunnskap om BDOs strategi og drift og gir den enkelte anledning til å ta opp spørsmål og problemer direkte med administrerende direktør. Andre medlemmer av ledergruppen har møter med medarbeiderne gjennom hele året for å underbygge BDOs viktigste strategiske budskap.

Regionledere og kontorledere

BDO har kontorer i de viktigste forretningsentrene rundt om i Norge. Regions- og kontorledere møtes regelmessig. Lederne ved hvert kontor har direkte ansvar for resultatet ved sitt kontor og samarbeider med lederne for de respektive forretningsområdene.

Kart over kontorene

Etterutdanningspolitikk

Å holde seg faglig oppdatert og videreutvikle egen kompetanse er en prioritert del av alle ansattes arbeidshverdag i BDO. Vi forventer en aktiv holdning fra våre ansatte når det gjelder både egen og selskapets totale kompetanseutvikling og legger til rette for et dynamisk lærings- og utviklingsmiljø.

Alle oppdragsansvarlige revisorer gjennomfører etterutdanning i henhold til revisorlovens krav. Dette oppnås gjennom deltakelse på eksterne kurs, seminar og konferanser i tillegg til interne arrangementer. Ut over dette er vårt mål at alle som arbeider med revisjonsfaget har etterutdanning tilsvarende minst 5 kursdager årlig. All kursdeltakelse registreres.

Vi videreutvikler kontinuerlig våre etablerte kursrekker på bakgrunn av fagets utvikling, selskapets behov og tilbakemeldinger fra ansatte. Kursrekkene er tilpasset ulike stillingskategorier, grupper og forretningsområder i selskapet og dekker både faglig og rolletilknyttede tema som for eksempel medarbeiderskap og lederutvikling.

Ønske og behov for etterutdanning og kompetanseutvikling vurderes fortløpende, men i hovedsak gjennom den årlige medarbeidersamtalen.

Kvalitetskontrollsystem

Vårt kvalitetskontrollsystem

Revisorloven stiller krav til at revisjonsselskap i Norge skal etablere forsvarlige systemer for intern kvalitetskontroll av revisjonsvirksomheten. Dette kravet utdypes nærmere i ISQC (International Standard on Quality Control) - Kvalitetskontroll for revisjonsselskaper som utfører revisjon og begrenset revisjon av historisk økonomisk informasjon, samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester. Hensikten med nevnte ISQC er å fastsette normer og gi veiledning for revisjonsselskapenes ansvar for sitt kvalitetskontrollsystem for revisjon og beslektede tjenester.

Standarder for kvalitetskontroll, revisjon, begrenset revisjon, attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester utarbeides av en permanent komité som er underlagt styret i Den norske Revisorforening (DnR). Standardene er basert på de internasjonale standardene utgitt av International Assurance and Auditing Standards Board (IAASB). Målet til IAASB er å bidra til en verdensomspennende utvikling og forbedring av revisjonsprofesjonen gjennom ensartede standarder, som skal sette revisjonsprofesjonen i stand til å yte tjenester av høy kvalitet i samfunnets interesse.

BDOs kvalitetskontrollsystem omfatter retningslinjer og rutiner rettet mot følgende hovedelementer:

- Styret og ledelsens ansvar for kvalitet
- Risikostyring
- Høye etiske krav for utøvelse av revisjon, herunder uavhengighet
- Prosedyrer for aksept av og fortsettelse av klienter og enkeltoppdrag
- Personale
- Overvåkning - intern kvalitetskontroll

Styret og ledelsens ansvar for kvalitet

I samsvar med prinsippene i ISQC, har styret det overordnede ansvar for å fremme en bedriftskultur basert på en forståelse av at kvalitet er av avgjørende betydning for utføring av oppdrag. Administrerende direktør har det daglige ansvaret for dette. Både styret og administrerende direktør i BDO AS ser det som helt avgjørende for selskapet å fremme en kvalitetsorientert bedriftskultur basert på å utføre arbeid i samsvar med faglige standarder og reguleringsmessige og rettslige krav, samt å avgi revisjonsberetninger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene.

En viktig del for å fremme denne kulturen, er BDOs intranett som sikrer at alle oppdragsansvarlige og ansatte får riktig og viktig informasjon til rett tid. I tillegg fokuseres dette ved kurs og seminarer for de ansatte hvor både eksterne og interne forelesere holder faglige innlegg, samt at styreleder og administrerende direktør ved årlige fagkonferanser for alle ansatte holder innlegg for å fremme en kvalitetsorientert bedriftskultur.

I forbindelse med årlig intern kvalitetskontroll (se eget punkt under Overvåkning), avlegger kvalitetskontrollutvalget skriftlig rapport til styret slik at dette er orientert om kvaliteten på det enkelte kontor innen BDO.

Risikostyring

BDO har etablert retningslinjer og rutiner utformet for å gi betryggende sikkerhet for at etiske krav etterlevs i form av en Risikostyringsmanual. Disse retningslinjene er basert på revisorloven og Den norske Revisorforenings etiske regler, med tillegg av etiske kjøreregler for private investeringer for så vel ansatte som partnere/oppdragsansvarlige. Leder for Risk Management er Norunn Byrkjeland. Hun sørger for at Risikostyringsmanualen holdes oppdatert med utvikling i norske og internasjonale regler, og i samarbeid med leder av kvalitetskontrollen, Steinar Skjetne, påser hun at årlig kvalitetskontroll gjennomføres. Risikostyringen omfatter følgende ansvarsområder:

- Uavhengighetsspørsmål
- Identifisering av risikooppdrag

- Samarbeid med kvalitetskontrollutvalget om organisasjonens interne kontroll
- Implementering av rutiner rundt risikostyring
- Implementering av rutiner i tilknytning til ISQC
- Bistand til ledelse og oppdragsansvarlige ved risikostyrings spørsmål
- Bistand og håndtering av eventuelle tvistesaker som BDO er/kan bli part i

En viktig del av Risikostyringsmanualen er etterlevelse av ISQC, og i den forbindelse sikre at retningslinjene om uavhengighet kommuniseres til alle ansatte og andre som er underlagt disse kravene. Vi legger i tillegg avgjørende vekt på å identifisere og evaluere omstendigheter og forhold som utgjør trusler mot uavhengigheten, og å iverksette tiltak for å eliminere disse truslene.

Risikostyringsmanualen er tilgjengelig for alle via vårt Intranett. I tillegg foretas det i samsvar med ISQC årlige nettbaserte forespørsler (Questback forespørsel) til alle ansatte og partnere hvor de må bekrefte at de er kjent med våre etiske retningslinjer og krav til uavhengighet. Denne forespørsel ble sist foretatt i januar 2011.

Høye etiske krav for utøvelse av revisjon, herunder uavhengighet Etterlevelse av relevante etiske krav

BDOs retningslinjer og rutiner fremhever de grunnleggende etiske prinsippene, som forsterkes gjennom revisjonsselskapets ledelse, utdanning, opplæring, overvåkning og en prosess for håndtering av manglende etterlevelse.

De etiske reglene er bygget opp på følgende måte:

- Et rammeverk av prinsipper som medlemmer av attestasjonsteamet, revisjonsselskapet og eventuelle samarbeidende selskaper må anvende for å identifisere trusler mot uavhengigheten, vurdere betydningen av disse truslene, og, dersom truslene ikke er klart ubetydelige, identifisere og anvende forholdsregler for å eliminere truslene eller redusere dem til et akseptabelt nivå, slik at revisor fremstår som uavhengig og den uavhengige grunnholdning og innstilling fortsatt er tilfredsstillende.
- Eksempler som beskriver spesifikke situasjoner og forbindelser som kan medføre trusler mot uavhengigheten. Eksemplene beskriver truslene som kan oppstå, og forholdsreglene som kan anvendes for å eliminere truslene eller redusere dem til et akseptabelt nivå i den enkelte situasjon.

Eksemplene er en oversettelse av kapittel 8 i IFAC's etiske regler. Det kan forekomme at Lov om revisjon og revisorer av 1998 inneholder bestemmelser som avviker fra løsningene i eksempelsamlingen. Revisorloven vil i disse tilfeller gå foran løsningene i eksempelsamlingen.

Uavhengighet

Formell og reell uavhengighet

Et av de viktige fundamentene for å utøve ekstern revisjon, er at det i alle forhold hersker en formell og reell uavhengighet mellom revisor og klient, samt eksterne brukergrupper. BDO legger avgjørende vekt på at uavhengighet etterleves og at alle ansatte og partnere skal ha en profesjonell holdning til uavhengighet. Dette omfatter krav til integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, konfidensialitet og profesjonell opptreden.

At revisor er objektiv er først og fremst en innstilling som gjør det mulig å ytre en mening uten å la seg påvirke av elementer som kan bringe den profesjonelle vurderingen i fare, slik at en person kan handle med integritet og utøve objektivitet og profesjonell skepsis.

Å fremstå som uavhengig innebærer unngåelse av kjensgjerninger og omstendigheter som er av en slik betydning at en rimelig og opplyst tredjepart, som har kjennskap til alle relevante opplysninger. Dette inkluderer eventuelle anvendte forholdsregler som med rimelig grunn vil konkludere med at integriteten, objektiviteten eller den profesjonelle skepsisen til et revisjonsselskap eller et medlem av attestasjonsteamet ikke er tilfredsstillende.

For å sikre revisorlovens krav til skifte av ansvarlig revisor hvert syvende år for foretak av allmenn interesse, lager BDO rotasjonsplaner for disse oppdragene.

BDOs etiske retningslinjer har bestemmelser som hindrer at partnere og ansatte har eierinteresser i, eller på noen måte er involvert i revisjonskundene som kan skape tvil om uavhengigheten.

Ansvar og dokumentasjon

Revisjonsselskapet og medlemmer av attestasjonsteamet er forpliktet til å identifisere og vurdere omstendigheter og forbindelser som medfører trusler mot uavhengigheten og å anvende relevante forholdsregler for å eliminere disse truslene eller redusere dem til et akseptabelt nivå.

Oppdragsansvarlig revisor er ansvarlig for at vurderingen blir gjennomført, at forholdsregler anvendes og for resultatet av vurderingen. Dokumentasjon på vurderingene som er foretatt, og grunnlag for konklusjonene som trekkes, etterleves ved vår revisjonsmetodikk. Hvert år, i forbindelse med planlegging av revisjonsoppdrag, foretas en gjennomgang av dette.

Aksept av og fortsettelse av klienter og enkeltoppdrag

BDO har vedtatt retningslinjer og etablert rutiner for å sikre at det foretas kontroll av nye kunder før vi påtar oss oppdraget. Rutinene vil variere etter om det er selskap som har vært revidert av andre tidligere eller om det er nystiftede selskap.

Vi har egen elektronisk database for konfliktsøk, samt at det er utarbeidet eget skjema som benyttes for å dokumentere arbeidet ved aksept av oppdrag. Konfliktsøket er for å sikre den formelle uavhengigheten som gjelder både for nystiftende selskaper og for selskaper som skifter revisor. I tillegg legger vi vekt på å vurdere klientens omdømme og integritet. Dette gjøres ved forespørsler internt i vårt eget system, forespørsler på offisielle nettbaserte opplysningstjenester, samt innhentning av årsregnskap og ligningspapir for de siste årene.

Det er laget retningslinjer for hvordan dette uavhengighetssøk skal håndteres. Disse retningslinjene er i form av en veiledning som forklarer følgende:

- Hva partner må legge inn i forhold til nærstående
- Hvordan et konfliktsøk skal gjennomføres
- Hva som må registreres på hver klient for å få et system som sikrer formell uavhengighet

Vi vektlegger videre kundekontroll i henhold til hvitvaskingsreglementet. Ved valg av nye oppdrag hvor det ikke tidligere har vært revisor, er det i tillegg til de alminnelige aktsomhetskravene til uavhengighet, klientens omdømme, faglige kvalifikasjoner og kapasitet, spørsmål om dokumentasjon av kapitalinnskudd.

Når vi påtar oss et oppdrag for en ny klient, foretas det alltid kundekontroll av rettssubjektet vi inngår avtale med. Som oppdrag anses revisjonsoppdrag og andre tjenester. Ny klient i denne sammenheng anses for å være oppdragsgiver hvor vi ikke allerede er valgt som revisor eller allerede er engasjert på annen måte.

For eksisterende oppdrag er det en risikobasert løpende oppfølging. Det betyr at i de tilfeller der vi er i tvil om tidligere innhentede opplysninger er korrekte, så skal vi innhente ny informasjon. Vi foretar en oppdatering av informasjon på oppdrag der vi mener det er høy risiko for transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger eller forhold som rammes av straffeloven §§ 147 a, 147 b eller 147 c.

Den løpende oppfølgingen dokumenteres i vår revisjonsmetodikk, Descartes, under A2 legitimasjonskontroll.

For nye oppdrag utstedes det engasjementsbrev som sendes kunde sammen med revisorerklæring. På eksisterende kunder skal det årlig vurderes om det er nødvendig med nytt oppdatert engasjementsbrev. Forhold som kan medføre behov for oppdatert engasjementsbrev er følgende:

- Endringer i ledelsen eller på eiersiden
- Endringer i engasjementet med hensyn til størrelse og oppgaver
- Endringer i regelverk som gjør at våre eller ledelsens oppgaver endres i forhold til det som er avtalt

Personale

BDO har retningslinjer for rekruttering av personale. Disse kan variere noe etter størrelsen på avdelingen som har behov for ansatte.

Ved ledighet eller antatt behov for ressursøkning i selskapet, vurderes dette nærmere gjennom et stillingsanalyseverktøy. Verktøyet benyttes for å avdekke og nærmere definere behovet før en eventuell rekruttering starter. Dette gjøres for å hindre rekruttering av feil kompetanse, og for å sikre videreutvikling av selskapet. Dersom ikke aktuell kandidat er kjent, utformes en annonsetekst som utlyses på internett, eventuelt i presse og aktuelle tidsskrifter.

Både der kandidaten er kjent av selskapet og der eksternt utlysning er nødvendig, foretas ett eller flere intervju der relevante ledere og samarbeidspartnere fra selskapet deltar.

Selskapet har utformet retningslinjer for intervju og referanseinnhenting, og ved nyttilsetting vurderes opplæringsbehovet, og kandidaten innlemmes eventuelt i selskapets nybegynnerprogram for grunnopplæring.

Vurderinger av medarbeideres prestasjoner gjennomføres etter faste rutiner. På bakgrunn av disse vurderes, planlegges og gjennomføres oppfølging av eventuelle medarbeidere der det er avvik mellom forventede prestasjoner og tilbakemelding på utført arbeid.

Gjennom det årlige lønnsoppgjøret vurderes den enkelte medarbeider for lønns- og stillingsopprykk. Dette gjøres på basis av evalueringer og medarbeidersamtaler, samt definerte stillingsbeskrivelser i selskapet der krav og forventninger knyttet til den enkelte stilling fremkommer.

Gjennomføring av revisjonsoppdrag

BDO bruker for gjennomføring av revisjon av 2010-regnskapene, Descartes 3 som revisjonsmetodikk og verktøy for å dokumentere planlegging, utføring, dokumentasjon og konklusjon på gjennomført revisjon. Descartes 3 er utviklet av Den norske Revisorforening og er basert på de norske reglene for god revisjonsskikk. Disse er igjen basert på tilsvarende internasjonale standarder. Ved internasjonale oppdrag brukes til dels BDO Compass. Både Descartes og BDO Compass tilfredsstiller internasjonale revisjonsstandarder.

I 2010 gjennomfører vi i tillegg pilotering på omkring 20 kunder av vårt nye revisjonsverktøy som skal implementeres på alle kunder for revisjon av 2011-regnskapene.

Det betyr at alle våre oppdrag fra 2011 skal gjennomføres i overensstemmelse med de krav og prosedyrer som følger av BDO sin internasjonale revisjonsmetodikk som er beskrevet i BDO Audit Manual.

Vår metodikk beskriver konseptet og prinsippet for BDOs angrepsvinkel for revisjon (BDO Audit Approach). I tillegg omhandler den kravene i ISAene, relevante etiske krav, samt BDO policyer. Manualen omhandler også retningslinjer om hvordan verktøyet (APT) skal bidra til at BDO Audit Approach blir implementert.

Overvåkning - intern kvalitetskontroll

BDO har etablert et omfattende opplegg for kvalitetskontroll. Dette er den del av BDOs risikostyring med eget Kvalitetskontrollutvalg med egen leder. Dette utvalget har følgende ansvarsområde:

- Gjennomføre BDOs årlige etterkontroll i henhold til Kvalitetskontrollinstruksen
- Rapportere resultatene til Risk Management Partner, styret og fagavdelingen

Gjennomføring av kvalitetskontrollen foretas etter egen kvalitetskontrollinstruks. Hensikten med kvalitetskontrollen er å sikre at alle i BDO utfører og dokumenterer revisjonsarbeidet i overensstemmelse med revisorloven, god revisjonsskikk og interne retningslinjer. Videre skal den sikre at andre oppdrag også blir utført i samsvar med gjeldende regler. Utførelse av kontrollen er basert på samme opplegg som benyttes ved Den norske Revisorforenings kvalitetskontroll.

I tillegg til de områder som dekkes av DnRs opplegg, skal det fokuseres på utvalgte temaer, som kan variere fra år til år. Temaer kan velges etter innspill fra fagavdelingen og/eller basert på erfaring fra tidligere års kvalitetskontroll. I tillegg skal Kvalitetskontrollutvalget også vurdere kontorenes effektivitet i revisjonsarbeidet og gi anbefalinger med hensyn til eventuelle ytterligere

effektiviseringsmuligheter. Kvalitetskontrollen omfatter samtlige oppdrag; revisjonsoppdrag og andre oppdrag.

I tilknytning til den kontorinterne kvalitetskontrollen og klassifisering av risikooppdrag er det lagt opp til en rutine hvor komplett oversikt over alle risikooppdrag tilstiles alle BDOs kontorer med attestasjon fra samtlige partnere om at kravene til uavhengighet er oppfylt. En viktig del av kvalitetskontrollen er den enkelte avdelings kontroll av egen lokal organisasjon. Avdelingskontorets ledelse skal minst en gang pr. år gå igjennom egen organisasjon og spesielt vurdere følgende forhold:

1. Uavhengighet og etiske krav
2. Kapasitet og faglige kvalifikasjoner
3. Opplæring og etterutdanning
4. Planlegging
5. Dokumentasjon og oppfølging
6. Arkivering
7. Organisering av firma
8. Kvalitetskontroll av revisjonsarbeidet
9. Rapporteringsplikt etter lov
10. BDO: Risikostyringsmanual og revisjonsmetodikk

Til denne gjennomgangen benyttes skjema for egenrapportering. Skjemaet og gjennomgangen fremlegges i avdelingskontorets partnernemøte til behandling. Skjema, med eventuelle tilleggskommentarer og vedtak om eventuelle tiltak, sendes BDOs ledelse ved Kvalitetskontrollutvalget med gjenpart til Risk Management Partner, administrerende direktør og fagavdelingen. Gjennomgang skal være gjennomført og rapportering skal være sendt innen 1. september hvert år.

Årlig kvalitetskontroll

I løpet av en periode på 4 år gjennomgår alle partnere kontroll. Kvalitetskontrollutvalget foreslår for styret i BDO hvilke kontorer og partnere som skal kontrolleres hvert år. Styret godkjenner Kvalitetskontrollutvalgets forslag. Kontrollen deles i to:

- Kontroll av avdelingens organisasjon
- Kontroll av gjennomførte oppdrag

Kontrolløren skal påse at revisjonskontorets ledelse minst én gang pr. år har gjennomgått egen organisasjon, og spesielt vurdere de punktvis opplistede ti momenter angitt ovenfor.

Som kvalitetskontrollører kan bare utnevnes partnere med relevant og tilstrekkelig erfaring.

Kontrollen foretas rettet mot organisasjonen og utførelse av revisjonen og/eller andre tjenester på tilfeldig utvalgte oppdrag. Den enkelte kontrollør kan ikke utføre kontroll på egen avdeling eller på eget kontor.

Kontrollrapporten behandles av Kvalitetskontrollutvalget som meddeler resultatet til den kontrollerte. Dette vil være ett av følgende alternativ:

- Resultatet av kontrollen anses som tilfredsstillende og gir ikke grunn til videre tiltak
- Kvalitetskontrollutvalget ber om en handlingsplan som beskriver hvorledes den kontrollerte skal forbedre de svakheter som er avdekket
- Kvalitetskontrollutvalget varsler om fornyet kontroll neste år

Kvalitetskontrollutvalget meddeler resultatet av kontrollen til det kontrollerte kontor, samt til ledelsen i BDO ved administrerende direktør, styret og fagavdelingen.

I tillegg til den norske kvalitetskontrollen, gjennomfører BDO International jevnlig kontroll av internasjonale oppdrag.

Periodisk kvalitetskontroll - opplysninger om siste gjennomførte kontroller

Revisjonsselskaper som reviderer revisjonspliktige foretak av allmenn interesse, skal i henhold til revisorloven §5b-2 underlegges kvalitetskontroll minst hvert tredje år.

Kvalitetskontrollen skal minst omfatte en vurdering av uavhengighet, ressursanvendelse, revisjonshonorarer og revisjonsutførelsen. For revisjonsselskaper skal kvalitetskontrollen dessuten omfatte en vurdering av selskapets interne systemer for kvalitetskontroll.

Resultatene av kvalitetskontrollen skal beskrives i en skriftlig rapport. Kvalitetskontrollen utføres av den Finanstilsynet utpeker.

Tematilsyn 2010 - Revisors aksept- og fortsettelsesvurderinger

Tilsynet ble gjennomført som en del av Finanstilsynets tematilsyn med formål å kontrollere revisors oppdragsvurdering. Som en del av tematilsynet gjennomgikk Finanstilsynet revisors arbeid i tilknytning til aksept av nye oppdrag, samt vurderinger som var gjort ved videreføring av eksisterende oppdrag. Det ble også foretatt en gjennomgang av vurderinger knyttet til plikt og rett til å fratruke som revisor. To partnere ble valgt ut for kontroll. Finanstilsynet hadde ingen vesentlige merknader etter tilsynet.

Selskapstilsyn 2010

Finanstilsynets selskapstilsyn er en del av det ordinære tilsynsarbeidet med de store revisjonsselskapene. Endelig rapport fra tilsynet ble mottatt 4. januar 2011. Finanstilsynet avdekket ingen vesentlige forhold for vår revisjonsvirksomhet. I sin oppsummering legger Finanstilsynets allikevel til grunn av selskapet gjennomgår sine retningslinjer og rutiner knyttet til enkelte områder av virksomheten. BDO har innrettet seg etter Finanstilsynets merknader.

Foretak eller konsern av allmenn interesse revidert av BDO

Dette er selskap som:

1. Har utstedt omsettelige verdipapirer som er opptatt til handel på et regulert marked i EØS - land
2. Bank eller annen kredittinstitusjon
3. Forsikringselskaper

Kunder i kategori 1

- 1) Gyldendal ASA
- 2) Olav Thon Eiendomsselskap ASA
- 3) Neas ASA
- 4) Bergen Group ASA
- 5) Dolphin Group ASA
- 6) Medistim ASA
- 7) Faktor Eiendom ASA
- 8) Birdstep Technology ASA
- 9) Skiens Aktiemølle ASA
- 10) Cellcura ASA
- 11) Goodtech ASA (revideres av BDO AS org. nr. 973 197 460)
- 12) Simtronics ASA

Kunder i kategori 2

- 1) Verdibanken ASA
- 2) Bank 2 ASA
- 3) Bien Sparebank AS
- 4) Kvinesdal Sparebank
- 5) Evje og Hornnes Sparebank
- 6) Valle Sparebank
- 7) Birkenes Sparebank
- 8) Gjerstad Sparebank
- 9) Vegårshei Sparebank
- 10) Arendal og Omegns Sparekasse
- 11) Hjelmeland Sparebank
- 12) Kragerø Sparebank
- 13) Drangedal og Tørdal Sparebank
- 14) Bamble og Langesund Sparebank
- 15) Ofoten Sparebank
- 16) Sandnes Sparebank

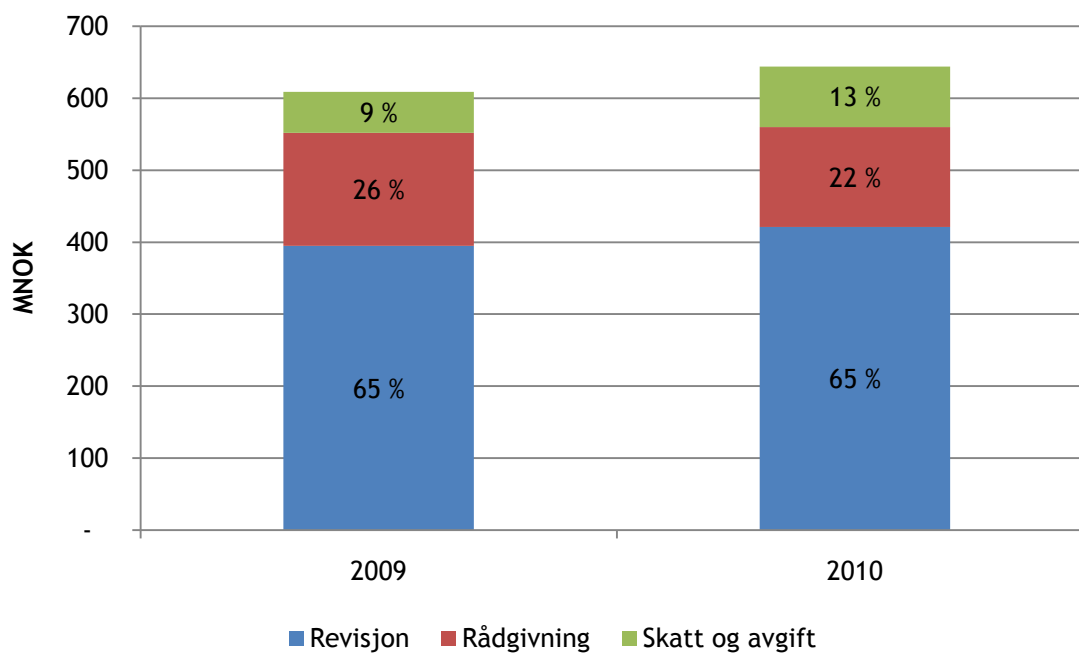
Kunder i kategori 3

- 1) Ingen

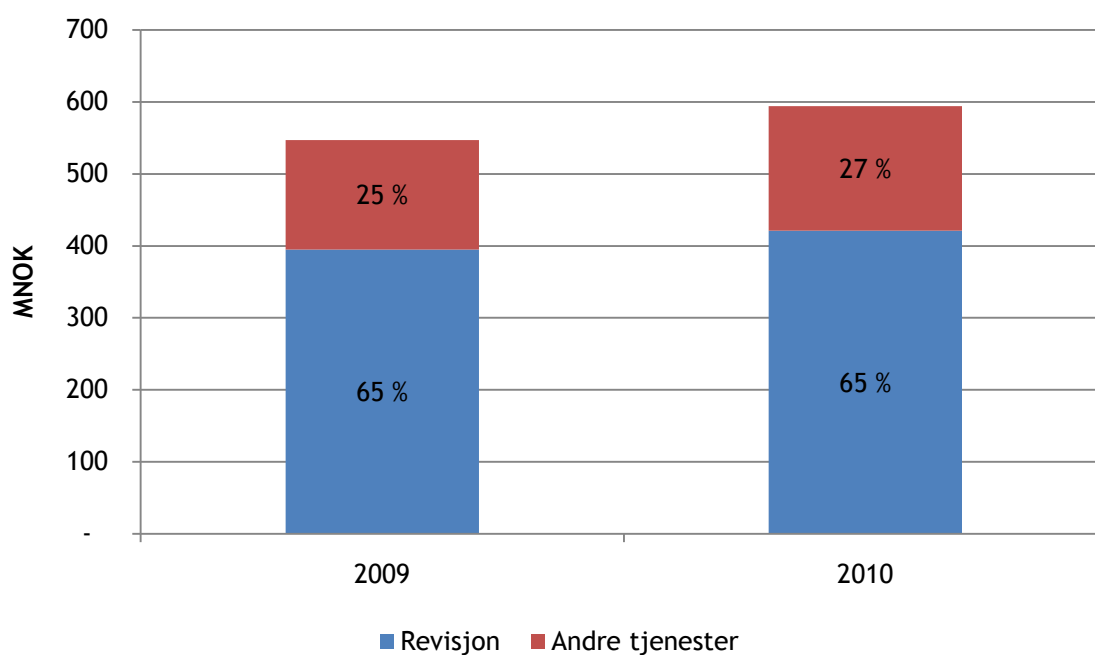
Finansiell informasjon

Regnskapsopplysninger som viser omfanget av revisjonsvirksomheten, herunder samlet omsetning fordelt på honorar for revisjon og andre tjenester. Tallene inkluderer BDO AS, org. nr. 973 197 460 (tidligere Revisjonsfirmaet Møller & Co. AS)

Analyse av nasjonal omsetning

Omsetning revisjonskunder

Godtgjørelse til eierne

Overskudd fordeles til partnerne årlig. Godtgjørelse fastsettes lokalt. Dette innebærer at det er ulike modeller for overskuddsdeling i BDOs regioner. Det legges imidlertid vekt på at endelig godtgjørelse til hver enkelt skal inspirere til å ta ansvar for utvikling av selskapets ansatte, kunder og virksomhet for øvrig. Modellene skal godkjennes av selskapets styre for å sikre at de ikke er egnet til å så tvil om vår uavhengighet. Endelig godtgjørelse består av arbeidsgodtgjørelse og resultatandel.

For BDO AS, org. nr. 973 197 460 (tidligere Revisjonsfirmaet Møller & Co. AS) omfatter godtgjørelse til eierne lønn og utbytte. Prinsippene for fordeling/avlønning er for øvrig tilnærmet likt BDO AS for øvrig.

Erklæring fra styret vedr. BDOs kvalitetssystem og retningslinjer for uavhengighet

Styret er ansvarlig for BDOs kvalitetssystem. Systemet er utarbeidet og implementert for å sikre tilfredsstillende kvalitet på det arbeid ansatte og partnere til enhver tid gjør. Styrets oppgave er å påse at systemet fungerer tilfredsstillende, mens administrerende direktør sørger for effektiv gjennomføring, herunder også sikring av at gjeldende retningslinjer og rutiner for uavhengighet til enhver tid overholdes.

Styret i BDO mener at kvalitetssystemet fungerer effektivt. Det er gjennom året ikke avdekket vesentlige brudd på nedfelte retningslinjer. Det er gjennom ordinær kontroll avdekket forhold hvor det er påpekt potensial for forbedringer. BDOs styre og ledelse bruker hovedkonklusjonene fra kvalitetskontrollarbeidet til å gi anbefalinger til utøvende ansatte og partnere. Etter vår mening har BDOs kvalitetssystem fungert tilfredsstillende i perioden. Tilsvarende gjelder BDOs retningslinjer for å sikre revisors overholdelse av krav til uavhengighet.

Oslo, 14. mars / 1. september 2011

Kjetil Rivalsrud
Styreleder

Arne Inge Almklov
Styrets nestleder

Hege Gustavsen

Stein Rhoar Juul

Marianne Killengreen

Steinar Kolbeinsen

Robert Krokengen

Tom Erik Lehne

Terje Midtskogen

Eivind Redbo

Helge Vinterstø

Erklæring fra styret vedr. BDOs (org. nr. 973 197 460) kvalitetssystem og retningslinjer for uavhengighet

Styret er ansvarlig for BDOs (org. nr. 973 197 460) kvalitetssystem. Systemet er utarbeidet og implementert for å sikre tilfredsstillende kvalitet på det arbeid ansatte og partnere til enhver tid gjør. Styrets oppgave er å påse at systemet fungerer tilfredsstillende, mens administrerende direktør sørger for effektiv gjennomføring, herunder også sikring av at gjeldende retningslinjer og rutiner for uavhengighet til enhver tid overholdes.

Styret i BDO (org. nr. 973 197 460) mener at kvalitetssystemet fungerer effektivt. Det er gjennom året ikke avdekket vesentlige brudd på nedfelte retningslinjer. Det er gjennom ordinær kontroll avdekket forhold hvor det er påpekt potensial for forbedringer. BDOs styre og ledelse bruker hovedkonklusjonene fra kvalitetskontrollarbeidet til å gi anbefalinger til utøvende ansatte og partnere. Etter vår mening har BDOs (org. nr. 973 197 460) kvalitetssystem fungert tilfredsstillende i perioden. Tilsvarende gjelder BDOs (org. nr. 973 197 460) retningslinjer for å sikre revisors overholdelse av krav til uavhengighet.

BDO AS (org.nr 973 197 460)

Trond Vidar Vettestad
Styrets leder

Torger Gjerde
Styremedlem

Jan Erik Marthinsen
Styremedlem

Tom Olav Førsumd
Styremedlem

- Vedlegg I Etiske retningslinjer
- Vedlegg II Våre kontorer pr. 1. januar 2011
- Vedlegg III Årsregnskap BDO 2010